

Bavuldaki yıllanmış sorun

Altın Portakal'ın 'en iyi ilk filmi' *İki Dil Bir Bavul* belgeseli dün vizyona girdi. Filmin yönetmenleri "Demokratik açılımla bir şeylerin değişeceğine dair umutlar artıyor" diyor

Üniversiteyi bitirdikten sonra Urfa'nın Demirci Köyü'ne atanan ilkököl öğretmeni Emre Aydın, sınıfa girdiği ilk gün büyük bir şok yaşıyor. Bir şeyler öğrenmek için gözlerinin içine bakan öğrencilerle aynı dili konuşamıyor. Çünkü öğrenciler Kürtçe, Aydın ise Türkçe biliyor. Aydın'ın görevi öğrencilere Türkçe okuma ve yazma öğretmek. Ama aynı dili konuşamadan bir şey öğrenmek ve öğretmek mümkün mü?

Aslında yıllarca birçok meslektaş tarafından yaşanmış bir sorunla öğretmen Emre de mesleğe başladığı ilk gün yüzleşmek zorunda kalıyor.

Adana Film Festivali'nde Yılmaz Güney Ödülü, Altın Portakal'da 'en iyi ilk film', Uluslararası Ortadoğu Film Festivali'nde

'en iyi Ortadoğu filmi' seçilen ve dün gösterime giren Özgür Doğan ile Orhan Eskiköy'ün yönettiği belgesel *İki Dil Bir Bavul*, cumhuriyet tarihi kadar eski bir sorunu insani yönleriyle hem öğrencilerin hem de öğretmen Emre'nin gözünden anlatıyor. Filmi izleyen pek çok insan aynı şeyi söylüyor: Bu benim hikâyem.

Film, yönetmenlerden Özgür Doğan'ın da öyküsü sayılır. O da binlerce kişi gibi bu süreci yaşamış. Mus'un Varto ilçesine bağlı Gölyayla köyünde okumuş ilkökulu, "Okula gidene kadar Türkçe bilmiyordum" diyor. Doğan'ın Türkçe'yi öğrenmesi ancak ortaokulun sonunda mümkün olmuş, o da çalışkan olduğu için. Ama kendini şanlı görüyor. Çünkü ortaokulu okuması için Trabzon'a amcasının yanına gitmiş. "Yoksa" diyor "Birçok insan gibi Türkçe'yi düzgün öğrenmeden ilkökulu bitiriyorsunuz.

Ömür boyu kendinizi ifade etmekte zorlanıyoruzuz."

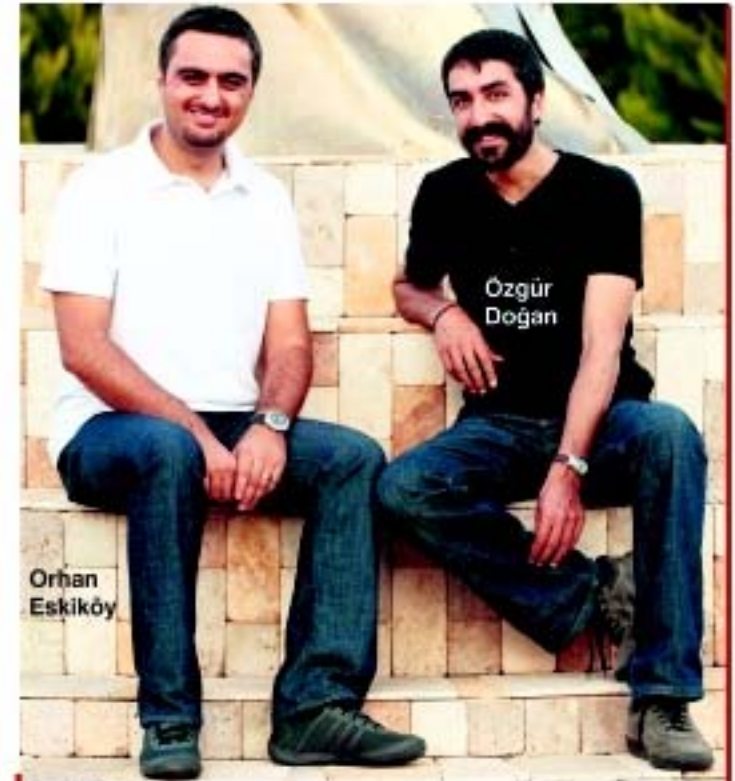
HAYALI GERÇEK OLDU

Ortakokulda öğretmenini anlamadığını ve çok zorlandığını belirten Doğan, yıllar sonra Orhan Eskiköy'le yolları kesişince, kimsenin dillendirmediği ama binlerce öğretmenin ve öğrencinin yaşadığı bu sorunu anlatmanın peşine düşmüşler.

Daha önce Doğan ile birkaç belgesel çeken Eskiköy ise Kürt olmamasına rağmen üniversitedeki bir olay sonrasında bir şeyler yapmak gerektiğini düşünmüş: "Hakkari'den gelen Kürt arkadaşlar vardı. Fel-sefe ve tarih bilgileri 200 kişilik sınıftaki hemen herkesten iyiydi. Türkçe'yi sonradan öğrendikleri için telaffuzları kötüydü. Koca sınıf ne söylediklerine bakmadan, telaffuzları kötü diye hep bir ağızdan birkaç defa gülüştü. Ben *İki Dil Bir Bavul*'la ilk ilişkimi o zaman kurdum."

Bir hayal kurmuşlar: Bir belgesel çekelim, insanlar bu filmi izdesin ve sorunu tartışsınlar. Aydın'la bir yıla yakın çekimler yapılmış, böylece film ortaya çıkmış.

Doğan, filmi izleyen herkesin çok sevdiğini belirtiyor. Bu sevginin altında, Kürt sorununun barsıl şekilde çözülmesi yönünde istekler de var. Doğan "İnsanların canı çok yanmış. Az buçuk vicdanı olan herkes filmi izleyince sorunla empati kurabiliyor. Demokratik açılım sayesinde bir şeylerin değişeceğine dair umutlar artıyor. Bu yüzden filmi çok sahipleniyorlar" diyor.

Orhan Eskiköy

Özgür Doğan

Birlikte yaşama kültürü

ORHAN Eskiköy filmdeki hikâyenin bu topraklara ait olduğunun altını çiziyor ve "Türklerin ve Kürtlerin ve bu topraklarda barış içinde yaşamak isteyen herkesin bir arada bu filmi izleyerek kendilerine bir kez daha bakmalarını isterim. Biz sorunun her iki tarafı da doğrudan etkilediğini anlatmak istedik. Sorunun çözümü çok belli. Devlet bütün vatandaşlarına, ayırım gözetmeksizin aynı mesafede durmalı. Herkese eşit haklar ve özgürlükler tanınmalı. Etnik tanıma gitmeden yapmalı bunu. Önce anayasa değişmeli. Vatandaşlık kavramı yeniden tanımlanmalı. Birlikte yaşama kültürünün yaratılması gerekli. Çözümün birden fazla aşaması var ve sabırlı olmaya da ihtiyacımız var" diyor.

Öğretmen Emre Aydın